

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

21 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, împotriva sentinței Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 04 iulie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2016, declarate de condamnatul

*Frunza Ion Vasile, născut la
xx xxxxxxxx xxxx în r-nul Xxxxxxxx, locuitor al s.
Xxxxxxxx, mun. Xxxxxxxx, cetățean al R. Moldova,
anterior condamnat prin:*

*1) decizia Judecătoriei Supreme din 07.03.1995, în
baza art. 102 alin. (5) Cod penal (1961), la 15 ani
închisoare.*

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>26.05.2016 – 04.07.2016,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>24.11.2016 – 21.12.2016,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>22.05.2017 – 21.06.2017.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 24 noiembrie 2006, Frunza Ion a fost condamnat în baza art. 145 alin. (3) lit. h) Cod penal la 23 ani închisoare și în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, la 3 ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 25 de ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, din 09.09.2005.

2. Instanța de fond a constatat, că la 03 septembrie 2005, aproximativ ora 22.00, inculpatul Frunza Ion, fiind în stare de ebrietate, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, aflându-se în ap. xx din str. X. Xxxxx, xx/x, mun. Xxxxxxxx, prin aplicarea violenței nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, în mod deschis a sustras de la concubina sa, Nesterenco V., telefonul mobil de model „NOKIA 3310” la preț de 500 lei și bani în sumă de 100 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu considerabil, în sumă totală de 600 lei.

Tot el, la 03 septembrie 2005, a venit la domiciliul lui Gobjilă F., amplasat pe str. X. Xxxxx, xx/x, ap. xx, mun. Xxxxxxxx, unde în urma unui conflict,

urmărind scopul de a o omorî pe ultima și folosind un pulover în calitate de laț, cu o deosebită cruzime a strangulat-o și, prin sugrumare cu mâna i-a cauzat leziuni corporale grave, care au dus la decesul acesteia.

3. Condamnatul a declarat apeluri, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat pe art. 145 alin. (3) lit. h) Cod penal.

Apelantul a invocat, că nu a comis omorul imputat.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 mai 2007, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a relevat că instanța de fond a adoptat o hotărâre legală și întemeiată, corect apreciind probele administrate.

5. Condamnatul a declarat recursuri ordinare, solicitând casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie achitat pe art. 145 alin. (3) lit. h) Cod penal.

Recurentul a invocat că nu a comis infracțiunea incriminată.

6. Conform deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 01 aprilie 2008, recursurile ordinare au fost respinse ca fiind inadmisibile.

Instanța de recurs a reținut că hotărârile contestate sunt legale și întemeiate.

7. În virtutea prevederilor art. 466 Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești au devenit irevocabile.

8. La 03.04.2009, condamnatul a declarat primul recurs în anulare, și suplimente, solicitând casarea acestor hotărâri, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat pe art. 145 alin. (3) lit. h) Cod penal.

Recurentul a indicat, că nu a săvârșit această infracțiune.

9. Prin Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 14 iunie 2010, recursurile în anulare au fost admise, casate parțial hotărârile atacate și pronunțată o nouă hotărâre.

Acțiunile lui Frunza I. au fost reîncadrate din prevederile art. 145 alin. (3) lit. h) Cod penal, în prevederile art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal, stabilindu-i-se pedeapsa de 20 de ani închisoare.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 22 de ani închisoare.

În rest, hotărârile atacate au fost menținute.

10. La 24.08.2010, condamnatul a declarat al doilea recurs în anulare, și suplimente, solicitând casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat pe art. 145 alin. (2) lit. j) Cod penal.

Recurentul a invocat, că dosarul penal a fost fabricat, iar probele au fost apreciate eronat de către instanțele judecătorești.

11. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 23 decembrie 2010, recursurile au fost declarate inadmisibile, ca fiind repetate.

Instanța de recurs a reținut că, conform art. 453 alin. (3) Cod de procedură penală, recursul în anulare este inadmisibil dacă este declarat repetat.

12. La 29.04.2011, condamnatul a declarat al treilea recurs în anulare, și suplimente, solicitând casarea hotărârilor judecătorești, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat.

Recurentul a indicat, că probele au fost apreciate eronat de către instanțele judecătorești.

13. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 29 decembrie 2011, recursurile au fost declarate inadmisibile, ca fiind repetate.

14. La 11.01.2012, condamnatul a declarat al patrulea recurs în anulare, solicitând casarea hotărârilor judecătorești și remiterea cauzei la o nouă rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că hotărârile judecătorești sunt ilegale, bazate pe presupuneri.

15. Conform deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 05 aprilie 2012, recursul a fost declarat inadmisibil, ca fiind repetat.

16. La 11.05.2012, condamnatul a declarat al cincilea recurs în anulare, și suplimente, solicitând casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat.

Recurentul a indicat că nu a comis infracțiunea de omor imputată.

17. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 16 august 2012, recursurile au fost declarate inadmisibile, ca fiind repetate.

18. La 11.10.2012, condamnatul a declarat al șaselea recurs în anulare, și suplimente, în care a solicitat să fie achitat.

Recurentul a invocat că nu a comis infracțiunea de omor incriminată.

19. Conform deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 04 iulie 2013, recursurile au fost declarate inadmisibile, ca fiind repetate.

20. La 24.01.2013, condamnatul a declarat al șaptelea recurs în anulare, în care a solicitat să fie achitat.

Recurentul a indicat că nu a comis infracțiunea de omor, iar instanțele au dat o apreciere greșită probelor.

21. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 13 februarie 2014, recursurile au fost declarate inadmisibile, ca fiind declarate repetat.

22. La 28.07.2016, condamnatul a declarat al optulea recurs în anulare, în care a solicitat să fie achitat.

Recurentul a invocat că nu a comis infracțiunea incriminată.

23. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 16 martie 2017, recursul a fost declarat inadmisibil, ca fiind repetat.

24. La 18 aprilie 2016, condamnatul a declarat o cerere de revizuire a sentinței judecătorești Rîșcani, mun. Chișinău, din 24.11.2006.

Condamnatul a menționat că, prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 3 din 23.02.2016, a fost declarată neconstituțională aflarea inculpatului în stare de arest mai mult de 12 luni, prelungirea termenului de arest mai mult de 30 de zile și aflarea inculpatului în stare de arest în lipsa unui mandat de arest, iar prevederile art. 186 alin. (5), (9) Cod de procedură penală au fost declarate neconstituționale.

Conform art. 458 alin. (3) Cod de procedură penală, revizuirea poate fi cerută în cazurile în care Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă.

25. Prin sentința Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 04 iulie 2016, cererea de revizuire a fost respinsă ca neîntemeiată.

Instanța a statuat că în ședința de judecată, condamnatul a solicitat deschiderea procedurii de revizuire, menționând că nu este vinovat de comiterea infracțiunilor comise, invocând ca motiv de revizuire doar deținerea sa în stare de arest pe un termen ce depășește 12 luni.

Însă, efectele Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 23.02.2016, nu se extind asupra persoanelor în privința cărora există o sentință de condamnare.

Astfel, motivele invocate de Frunza I. în susținerea cererii de revizuire nu se încadrează în prevederile art. 458 alin. (3) pct. 4) Cod de procedură penală și nu sunt aplicabile speței.

Or, interpretarea eronată a prevederilor Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 23.02.2016, privind declararea neconstituțională a prevederilor Codului de procedură penală cu referire la termenul deținerii în stare de arest preventiv, nu constituie temei de revizuire a sentinței de condamnare pronunțate în privința condamnatului.

26. Condamnatul a declarat apeluri, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cererea de revizuire și înlăturate toate erorile comise.

Apelantul a invocat, că s-a aflat mai mult de 12 luni în penitenciar, cu încălcarea prevederilor art. 186 alin. (5) și (9) Cod de procedură penală, care au fost declarate recent neconstituționale.

Având în vedere, că legea respectivă a fost declarată neconstituțională, urma să se recunoască și că celor care se dețin în penitenciare le-au fost încălcate drepturile prevăzute de art. 5,1 al Convenției, el fiind deținut mai mult de 9 luni fără eliberarea mandatului.

Totodată, la examinarea acestui dosar penal au fost admise mai multe erori.

27. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2016, apelurile au fost respinse, ca nefondate.

Instanța de apel a reținut că potrivit art. 458 alin. (3) Cod de procedură penală, revizuirea poate fi cerută în cazurile în care Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă, iar conform Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 23.02.2016, au fost declarate neconstituționale prevederile de la alin. (3), sintagma „90 de zile” de la alin. (5), (8), (9) ale art. 186 Cod de procedură penală, ca fiind contrare art. 25 alin. (4) din Constituția R.M.

Deci, Curtea Constituțională a declarat neconstituțională legea aplicată la acel moment.

Sub acest aspect, instanța de fond, corect a reținut că efectele Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 23.02.2016 nu se extind asupra persoanelor în privința cărora există o sentință de condamnare.

Este justă concluzia instanței de fond că motivele invocate de condamnat nu se încadrează în prevederile art. 458 alin. (3) pct. 4) Cod de procedură penală și nu sunt aplicabile speței, or, interpretarea eronată a prevederilor Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 23.02.2016, privind neconstituționalitatea prevederilor Codului de procedură penală, cu referire la termenul deținerii în stare de arest preventiv, nu constituie temei de revizuire a sentinței de condamnare pronunțate în privința condamnatului.

Declararea neconstituționalității prevederilor art. 186 Cod de procedură penală cu privire la termenul deținerii în stare de arest preventiv nu afectează fondul cauzei penale și nu poate constitui un temei de revizuire a sentinței de condamnare, potrivit art. 458 alin. (3) pct. 4) Cod de procedură penală.

Totodată, efectele Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 23.02.2016 nu se extind asupra persoanelor care ispășesc pedeapsa sub formă de închisoare și în privința cărora există deja o sentință de condamnare, ci acestea se referă la persoanele care se află în stare de arest preventiv la momentul intrării în vigoare a hotărârii menționate, începând cu 23.02.2016.

Argumentele invocate în cererile de apel, sunt neîntemeiate și nu pot servi temei de admitere a apelului.

28. La 21.02.2017, condamnatul a declarat recurs ordinar, în care și-a expus dezacordul cu hotărârile menționate.

Recurentul a invocat că i-a fost încălcat dreptul prevăzut de art. 25 alin. (4) din Constituția R. Moldova, fiind deținut mai mult de 12 luni în Penitenciarul nr. 13 în condiții umilitoare, în baza art. 186 alin. (5) și (9) Cod de procedură penală, care au fost declarate neconstituționale.

În dosarul penal sunt 2 expertize bazate pe presupuneri și declarațiile mincinoase ale martorilor acuzării, pe care nimeni nu i-a văzut și care nu au fost prezenți în ședință.

28.1. La 26.04.2017, condamnatul a mai declarat un recurs ordinar, indicând că cauza a fost judecată incorect.

Recurentul a invocat că prin deținerea sa în arest preventiv i-a fost încălcat dreptul prevăzut de art. 25 alin. (3) din Constituția R. Moldova, fiind deținut mai mult de 12 luni în Penitenciarul nr. 13.

29. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină

indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Însă, în recursul condamnatului din 21.02.2017, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat nici un temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 30. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nominalizat nu întrunește condițiile legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al condamnatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut.

Prin urmare, odată ce recursul din 21.02.2017 nu îndeplinește cerințele legale de conținut, el urmează a fi declarat inadmisibil.

În al doilea rând, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art. 231 alin. (3) și (5) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect și cu referire la recursul ordinar din 26 aprilie 2017 (*pct. 28.1. din decizie*), se atestă că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei la 21 decembrie 2016, în prezența condamnatului și avocatului Botnaru Grigore, comunicând că decizia motivată va fi pronunțată la 17 ianuarie 2017, ulterior fiind amânată pronunțarea deciziei motivate pentru data de 31 ianuarie 2017, fapt realizat la această dată și consemnat în respectivul proces-verbal, în prezența avocatului condamnatului – Botnaru Grigore și în lipsa condamnatului, acestuia fiindu-i expediată copia de pe hotărârea motivată (*vol. IV, f.d. 198-201, 209-2010*).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 31 ianuarie 2017, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar urma să expire la sfârșitul zilei de 03 martie 2017.

Totodată, potrivit ștampilei de pe plic, respectivul recurs ordinar a fost depus la oficiul poștal la 21 aprilie 2017 și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție pe 26 aprilie 2017, adică peste termenul prevăzut de lege (*vol. V, f.d. 15-28, pct. 28.1. din decizie*).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursurile nominalizate.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce recursul ordinar din 26 aprilie 2017 este declarat peste termen, acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

30. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 1), 2), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar din 21 februarie 2017, declarat de condamnatul Frunza Ion Xxxxxx împotriva sentinței Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 04 iulie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2016, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut.

Inadmisibilitatea recursului ordinar din 26 aprilie 2017, declarat de condamnatul Frunza Ion Xxxxxx împotriva sentinței Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 04 iulie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2016, pe motiv că este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 12 iulie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco